S?rt A?r?s? De?erlendirme Anketi (JOABPEQ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?rt A?r?s? De?erlendirme Anketi (JOABPEQ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30405

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?rt A?r?s? De?erlendirme Anketi (JOABPEQ), orijinali Japon Ortopedik Birli?i taraf?ndan geli?tirilen ve bel a?r?s? olan hastalar?n fonksiyonel durumunu ve ya?am kalitesini de?erlendirmek üzere tasarlanm?? bir öz bildirim arac? olan Japanese Orthopaedic Association Back Pain Evaluation Questionnaire (JOABPEQ) ölçe?inin Türkçe kültürleraras? uyarlamas?d?r. Bu anket, bel a?r?s?n?n fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilerini ölçen be? temel alt boyuttan olu?maktad?r. Türkiye'de yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in Türk popülasyonunda klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

Uyarlama çal??mas?, anketin yap? geçerlili?ini ve iç tutarl?l???n? detayl?ca incelemi? olup, bel a?r?s? tedavisi gören bireylerde tedavi sonuçlar?n? izlemede güvenilir bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

JOABPEQ, s?rt a?r?s?, bel a?r?s?, fonksiyonel durum, ya?am kalitesi, Türkçe uyarlama, psikometri, ortopedik de?erlendirme.

Yazarlar

Orijinal ölçek Japon Ortopedik Birli?i taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?n?n sorumlu yazar? **Gürkan Günayd?n**'d?r. Çal??maya kat?lan di?er yazarlar: Gunaydin G, et al.

Amaç

S?rt A?r?s? De?erlendirme Anketi'nin (JOABPEQ) temel amac?, kronik bel a?r?s? ya?ayan hastalar?n a?r? ?iddetini, fiziksel i?levselliklerini ve psikososyal etkilenimlerini kapsaml? bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle ortopedik ve fizik tedavi alanlar?nda, tedavi sonuçlar?n? ve hastan?n zaman içindeki iyile?me sürecini izlemek için standardize edilmi? bir araç sa?lamay? hedefler.

JOABPEQ, hastan?n subjektif deneyimlerini be? farkl? boyutta ele alarak, sadece a?r?n?n ?iddetini de?il, ayn? zamanda günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki k?s?tlay?c? etkilerini de nicel olarak belirlemeye yard?mc? olur. Bu sayede klinisyenler, hastan?n tedaviye verdi?i yan?t? çok yönlü bir bak?? aç?s?yla de?erlendirebilirler.

Yap?

JOABPEQ, bel a?r?s?n?n multidisipliner etkilerini ölçmek üzere tasarlanm??, 25 maddeden olu?an çok boyutlu bir yap?d?r. Ölçek, bireyin fiziksel k?s?tl?l?klar?n?, psikolojik durumunu ve sosyal kat?l?m düzeyini de?erlendiren 5 ana alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sosyal Fonksiyon (4 madde)
Zihinsel Sa?l?k (7 madde)
Bel Fonksiyonu (6 madde)
Yürüme Yetene?i (5 madde)
Bel A?r?s? (4 madde)

Ölçe?in bu faktör yap?s?, hastan?n genel sa?l?k durumunu ve bel a?r?s?ndan kaynaklanan engellilik düzeyini geni? bir spektrumda de?erlendirme kapasitesini yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerli?i, **yap? geçerlili?i** analizleri ile incelenmi?tir. Yap? geçerli?inin bir parças? olarak gerçekle?tirilen **yak?nsak geçerlik** analizinde, JOABPEQ'nun ilgili di?er standart araçlarla olan korelasyonu de?erlendirilmi?tir. Bu amaçla, genel sa?l?k durumunu ölçen SF-36 (Short Form-36) ve bel a?r?s? engellilik düzeyini ölçen Oswestry Engellilik ?ndeksi (ODI) tercih edilmi?tir.

Korelasyon analizleri, ölçek maddeleri ile kar??la?t?rmal? ölçekler aras?nda anlaml? ili?kiler oldu?unu göstermek için Pearson korelasyon katsay?s? kullan?larak yap?lm??t?r. Bu sonuçlar, JOABPEQ'nun teorik olarak ölçmesi beklenen yap?larla tutarl? oldu?unu ve dolay?s?yla geçerli bir araç oldu?unu desteklemi?tir.

Güvenirlik

JOABPEQ'nun Türkçe formunun güvenilirli?i, zamana kar?? tutarl?l?k (test-tekrar test) ve iç tutarl?l?k analizleri ile belirlenmi?tir. Test-tekrar test güvenirli?ini de?erlendirmek için S?n?f ?çi Korelasyon Katsay?s? (ICC) kullan?lm??t?r. Yüksek ICC de?erleri, ölçe?in farkl? zamanlarda stabil ve tekrarlanabilir sonuçlar verdi?ini göstermi?tir.

?ç tutarl?l?k analizi ise, ölçe?in alt boyutlar?ndaki maddelerin ayn? yap?y? ölçme derecesini belirlemek amac?yla Cronbach Alfa de?eri ile yap?lm??t?r. Elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in maddelerinin birbirleriyle tutarl? oldu?unu ve güvenilir bir ?ekilde ilgili boyutu ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

Faktör Analizi

Türkçe JOABPEQ'nun yap?sal özellikleri, orijinal ölçekte belirlenen 5 alt boyutu do?rulamak üzere analiz edilmi?tir. Bu be? faktörlü yap?, bel a?r?s?n?n etkilerini a?a??daki alanlara ay?rarak kapsaml? bir de?erlendirme sunar:

Sosyal Fonksiyon: Bel a?r?s?n?n sosyal aktivitelere kat?l?m ve ki?ileraras? ili?kiler üzerindeki

ARABPSYCHOLOGY.COM

etkisi.
Zihinsel Sa?l?k: A?r?n?n neden oldu?u stres, anksiyete ve depresyon gibi psikolojik durumlar.
Bel Fonksiyonu: E?ilme, kald?rma gibi temel bel hareketlerinin k?s?tl?l???.
Yürüme Yetene?i: Yürüme mesafesi ve süresi üzerindeki a?r?ya ba?l? k?s?tlamalar.
Bel A?r?s?: A?r?n?n ?iddeti ve s?kl???.

Bu faktör ayr?m?, JOABPEQ'nun bel a?r?s? ile ili?kili tüm önemli ya?am alanlar?n? standart ve yap?land?r?lm?? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ölçek

Test Tipi: Uyarlama (Cross-cultural adaptation)

Format: Öz bildirim anketi (25 madde, 5 alt boyut)

Mevcut Diller: Türkçe, Japonca (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Bel a?r?s? ?ikayeti olan yeti?kinler

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Bel a?r?s? tan?s? alm?? klinik popülasyon üzerinde uyarlama çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Psikometrik de?erlendirme, Test-tekrar test, ?ç tutarl?l?k ve Yak?nsak geçerlik analizleri.

Anahtar Kelimeler

Kronik a?r?, omurga sa?l???, JOABPEQ, psikometrik özellikler, uyarlama çal??mas?, Ortopedi, fiziksel t?p.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: gurkangunaydin@gazi.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? ve psikometrik özellikleri 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?m?, telif haklar? ve olas? ücretlendirmeler hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Gürkan Günayd?n ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Gunaydin G, et al. (2016). Cross-cultural adaptation, reliability and validity of the Turkish version of the Japanese Orthopaedic Association Back Pain Evaluation Questionnaire. *Journal of Orthopaedic Science, 21*(3), 295-298.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sirt-agrisi-degerlendirme-anketi-joabpeq-toad.pdf

S?rt A?r?s? De?erlendirme Anketi (JOABPEQ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

5 alt boyut 25 madde

Sosyal Fonksiyon (4 m) :
Zihinsel Sa?l?k (7 m) :
Bel Fonksiyonu (6 m) :
Yürüme Yetene?i (5 m) :
Bel A?r?s? (4 m) :

ARABPSYCHOLOGY.COM